

Akademické fórum
ve spolupráci se
Sdružením učitelů klasických jazyků ALFA
pořádají cyklus seminářů
**Demokracie, přesvědčování a pravda:
antické řečnictví a internet**

Praha, Akademické konferenční centrum FLÚ AV ČR listopad – prosinec 2021

Série čtyř seminářů pro vysokoškolské studenty a středoškolské pedagogy, jejichž tématem budou současné podoby veřejné řeči ve světle tradiční rétoriky. Některé problémy, s nimiž se potýkáme v souvislosti s komunikací na internetu a zvláště pak na sociálních sítích, jsou nové, ale některé mají svou dlouhou historii. Přesvědčování, ovlivňování mínění druhých, práce s jejich rozumem a emocemi, vztah rétoriky a politiky, demagogie, svoboda projevu, síla slova i síla obrazu – toto vše a mnohé další bylo předmětem debat už v antickém Řecku a Římě i jinde. Smyslem těchto seminářů je připomenout tyto tradiční rámce a přístupy, protože mohou být užitečným vodítkem i v úvahách o tom, jak spolu ve veřejném prostoru mluvíme dnes. Součástí tohoto cyklu je také seminář o recepci čínské kultury jako protipólu našich tradic a naší kulturní zkušenosti.

K osobní účasti na seminářích je třeba se předem registrovat na adrese:

akademicke-forum@flu.cas.cz (Mgr. Jaroslav Rytíř)

Počet účastníků bude omezen v závislosti na aktuálních epidemiických omezeních.

Seminář bude ale možné také sledovat prostřednictvím přenosu na platformě Zoom.

Vystoupí:

Mgr. Jaroslav Rytíř

**Soužití na síti a občanské přátelství: sociální média podle Aristotela (25. 11. 2021
v 16.00, FLÚ AV ČR, AKS, Jilská 1, Praha)**

<https://cesnet.zoom.us/j/96499580729>

Meeting ID: 964 9958 0729

Sociální média mají řadu různých podob. Mohou sloužit jako řečniště, nároží, kolbiště, nízkonákladový sdělovací prostředek, klub, prodejna, inzertní plocha, a sama jsou také výrobkem a službou nabízenou za účelem zisku. Jsou však i místem, kde spolu mnozí lidé chtějí trávit čas. Společné trávení času ve společných činnostech je podle Aristotela jednou z hlavních podmínek přátelství. Podle téhož řeckého filosofa je přátelství, vedle zákonnosti a spravedlnosti, charakteristickým rysem dobré obce. Nikoli jakékoli přátelství, nýbrž přátelství občanské (*politické filia*), označované též jako svornost (*homonoia*). Aristoteles má za to, že obec, ve které takové přátelství chybí, přestává být nejen blaženou, ale vůbec udržitelnou. Otázka tedy zní: Nejsou sociální sítě jedinečným místem, kde v podmínkách velkých moderních společností může takové přátelství a taková obec vznikat? Co by tomu mohlo napomáhat a co tomu naopak brání?

Mgr. Vladimír Mikeš, PhD.

Přesvědčování a pravda: nároky antické filosofie kladené na rétoriku v době internetu (4. 12. 2021 v 16.00, zasedací místnost FLÚ AV ČR, Jilská 1, Praha)

<https://cesnet.zoom.us/j/98496425882>

Meeting ID: 984 9642 5882

V antickém Řecku byla nabídnuta „filosofická“ rétorika jako alternativa k známější rétorice profesionálních rétorů a sofistů. Odlišnost tohoto typu rétoriky spočívala v potřebě spojit schopnost přesvědčovat s filosofickými nároky na veřejnou řeč – například ve smyslu jejího vztahu k pravdě. Jak ale tyto nároky – popsané Platónem, Aristotelem a stoiky – obstojí v dnešní době, kdy lidé komunikují stále větší měrou prostřednictvím internetu a sociálních médií.

Doc. Katarína Petrovičová

„O fortunatam rem publicam, si quidem hanc sentinam urbis eiecerit!“ (Cat. 2,7): Ciceronova řečnická strategie očima moderních teorií politického diskurzu (11. 12. 2021 v 16.00, FLÚ AV ČR, zasedací místnost CMS, Jilská 1, Praha)

<https://cesnet.zoom.us/j/92779625431>

Meeting ID: 927 7962 5431

Cicero byl již v průběhu svého života jedním z nejvýznamnějších římských řečníků. Jeho schopnost přesvědčivě vyjádřit své názory a postoje oslovovala nejen jeho současníky, ale zásadně ovlivnila rétorickou nauku. Jeho projev vyniká jak promyšlenou argumentací, tak bohatou slovní zásobou, nejvýraznějším řečnickým prostředkem je ovšem jeho schopnost oslovit publikum „ut moveatur vehementius“ (Cic. Brut. 49, 185), čili jeho přesvědčovací, nezřídka manipulativní síla. Cílem semináře je analýza Ciceronovy přesvědčovací a manipulativní strategie nástroji moderních teorií, zejména pak jeho schopnosti označit veřejného nepřítele, a srovnání Ciceronových formálních a neformálních projevů, tj. řečí a listů, s formálními a neformálními projevy vybraných nejvyšších českých politických představitelů, jejichž projev je vnímán jako špičkově rétorický.

Prof. PhDr. Olga Lomová, CSc.

O Číně na internetu i mimo něj – co se ztratí/objeví v překladu (13. 12. 2021 v 17.00, zasedací místnost FLÚ AV ČR, Jilská 1, Praha)

<https://cesnet.zoom.us/j/99222594958>

Meeting ID: 992 2259 4958

Západní civilizace (ve smyslu civilizace ukotvené v antickém dědictví) se po staletí vyvíjela bez přímého kontaktu s civilizací čínskou. V Evropě se nicméně poměrně záhy utvořilo povědomí o existenci Číny jako „protipólu evropské zkušenosti“, včetně souboru sdílených představ a stereotypů, které nás ovlivňují dodnes. Obraz staré Číny, do jehož podoby se v 18. století výrazně zapsalo osvícenství, doplnil ve druhé polovině 20. století obraz Číny budující komunismus a posléze kapitalismus. Všechny tyto naše představy o Číně jsou vyjádřeny v jazyce ukotveném v našem vlastním obrazu světa, který mnohdy brání k proniknutí k podstatě čínské odlišnosti (ale také podobnosti). V tomto semináři se zaměříme na několik klíčových slov spojovaných v laických názorech na Čínu ohledně její unikátní tradice a současného směřování a rozebere je v kontextu čínské reality.